ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (δεύτερο τμήμα)
της 25ης Ιουνίου 1986 *

Στην υπόθεση 130/85,

που έχει ως αντικείμενο αίτηση του College van Beroep voor het Bedrijfsleven της Χάγης προς το Δικαστήριο, κατ' εφαρμογή του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΟΚ, με την οποία ζητείται, στο πλαίσιο της διοικητικής προσφυγής της

Groothandel in, Im- en Export van Eieren en Eiprodukten Wulro BV, που έχει την έδρα της στο Weert,

προσφεύγουσας,

κατά πειθαρχικής απόφασης του Tuchtgerecht του Stichting Scharreleieren-Controle (πειθαρχικού συμβουλίου του οργανισμού για τον έλεγχο των αυγών των ορνίθων από εκτροφή εδάφους),

η έκδοση προδικαστικής αποφάσεως ως προς την ερμηνεία του κανονισμού 2772/75 του Συμβουλίου, της 29ης Οκτωβρίου 1975, περί ορισμένων προδιαγραφών εμπορίας που εφαρμόζονται στα αυγά (ΕΕ ειδ. έκδ. 03/014, σ. 53),

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (δεύτερο τμήμα)

συγκείμενο από τους K. Bahlmann, πρόεδρο τμήματος, O. Due και F. Schockweiler, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: G. F. Mancini
γραμματέας: J. A. Pompe, βοηθός γραμματέας

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που κατέθεσαν:

— η ολλανδική κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τους I. Verkade, γενικό γραμματέα του Υπουργείου Εξωτερικών Υποθέσεων, και την van Heukelom,

* Γλώσσα διαδικασίας: η ολλανδική.

— η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τον Fischer, μέλος της νομικής της υπηρεσίας,

αφού άκουσε το γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 24ης Απριλίου 1986,

εκδίδει την ακόλουθη

ΑΠΟΦΑΣΗ

(Το μέρος που περιέχει τα περιστατικά παραλείπεται)

Σκεπτικό

1 Με Διάταξη της 16ης Απριλίου 1985, που περιήλθε στο Δικαστήριο στις 30 Απριλίου του ίδιου έτους, το College van Beroep voor het Bedrijfsleven υπέβαλε, δυνάμει του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΟΚ, προδικαστικό ερώτημα ως προς την ερμηνεία του κανονισμού 2772/75 του Συμβουλίου, της 29ης Οκτωβρίου 1975, περί ορισμένων προδιαγραφών εμπορίας που εφαρμόζονται στα αυγά (ΕΕ ειδ. έκδ. 03/014, σ. 53), προκειμένου να κρίνει αν συμβιβάζεται με τη διάταξη αυτή το διάταγμα περί της ποιότητας των γεωργικών προϊόντων που αφορά τα αυγά ορνίθων από εκτροφή εδάφους (Landbouwkwaliteitsbesluit Scharreleieren), Stb. (Εφημερίδα της Κυβερνήσεως των Κάτω Χωρών) 1978, σ. 636, (στο εξής: το διάταγμα), που τέθηκε σε ισχύ στις 17 Ιανουαρίου 1979, και οι άλλες ολλανδικές διατάξεις που επιτρέπουν και προστατεύουν τη χρήση των λέξεων « scharrelei » ή « scharreleieren » (αυγά ορνίθων από εκτροφή εδάφους).

2 Το ερώτημα αυτό ανέκυψε στο πλαίσιο πειθαρχικής διαδικασίας που κινήθηκε κατά της εταιρίας De Groothandel in, Im- en Export van Eieren en Eiprodukten Wulro BV (στο εξής: Wulro) για παράβαση των διατάξεων του διατάγματος. Προσάπτεται στην εταιρία ότι, κατά την περίοδο από 1ης Ιανουαρίου μέχρι 31ης Μαρτίου 1983, διέθεσε στο εμπόριο αυγά στα οποία ή στη συσκευασία των οποίων υπήρχαν οι λέξεις « scharrelei » ή « scharreleieren », ενώ δεν είχαν παραχθεί υπό τις προϋποθέσεις που ορίζει το διάταγμα ώστε να είναι δυνατή η χρήση των ενδείξεων αυτών.

3 Πράγματι, το άρθρο 2, παράγραφος 1, του εν λόγω διατάγματος απαγορεύει τη χρήση των εν λόγω ενδείξεων, εκτός αν τα αυγά ανταποκρίνονται στις προϋποθέσεις που προβλέπει το άρθρο 3, το οποίο ορίζει ότι τα αυγά πρέπει να πληρούν ορισμένες προϋποθέσεις που αφορούν εν μέρει τις εκμεταλλεύσεις όπου παράγονται τα αυγά και εν μέρει τις όρνιθες που γεννούν τα αυγά, δηλαδή τις προϋποθέσεις εκτροφής τους.

4 Πράγματι, το ολλανδικό διάταγμα βασίζεται στο Landbouwkwaliteitswet (ολλανδικό νόμο περί της ποιότητας των γεωργικών προϊόντων), Stb. 1971, σ. 371, ο οποίος, σε συνδυασμό με πολλά εκτελεστικά διατάγματα, μεταξύ των οποίων και το διάταγμα για το οποίο γίνεται λόγος, αποτελούν την ολλανδική κανονιστική ρύθμιση περί της παραγωγής και της εμπορίας των αυγών.

5 Η ολλανδική κανονιστική ρύθμιση διασαφηνίστηκε με το καταστατικό και τις ρυθμίσεις του « Stichting Scharreleieren-Controle » (οργανισμού για τον έλεγχο των αυγών των ορνίθων από εκτροφή εδάφους — στο εξής: ο οργανισμός), οργανισμού ελέγχου ιδιωτικού δικαίου όπως προβλέπεται με το άρθρο 8 του νόμου, ο οποίος είναι επιφορτισμένος με την έγκριση ορισμένων διακριτικών σημείων και τη διενέργεια του ελέγχου της χρήσης των ενδείξεων « scharrelei » ή « scharreleieren ». Από το σύνολο των διατάξεων της ολλανδικής κανονιστικής ρυθμίσεως προκύπτει ότι επιτρέπεται στα μέλη του οργανισμού, ενώ αποκλείονται όλοι οι άλλοι παραγωγοί, να αναγράφουν τις εν λόγω ενδείξεις στα αυγά και στη συσκευασία τους. Στην οπτική αυτή, το προοίμιο της απόφασης αναφέρει « ότι επιβάλλεται ο καθορισμός κανόνων ως προς τη σήμανση και τις μεθόδους παραγωγής των αυγών ορνίθων από εκτροφή εδάφους, προκειμένου να προωθηθεί η πώλησή τους ».

6 Θεωρώντας ότι η Wulro, μέλος του οργανισμού, παρέβη τις εν λόγω διατάξεις του διατάγματος, το Tuchtgerecht van de Stichting Scharreleieren-Controle (πειθαρχικό συμβούλιο του οργανισμού για τον έλεγχο των αυγών ορνίθων από εκτροφή εδάφους) της επέβαλε πρόστιμο 7 500 φιορινίων.

7 Το College van Beroep voor het Bedrijfsleven, στο οποίο η Wulro άσκησε προσφυγή κατά της απόφασης του Tuchtgerecht, εξέτασε αυτεπαγγέλτως το ζήτημα αν συμβιβάζεται με το κοινοτικό δίκαιο το εν λόγω διάταγμα και το σύνολο των συναφών ολλανδικών διατάξεων. Ιδιαίτερα αναφέρθηκε στον κανονισμό 2772/75 του Συμβουλίου, του οποίου το άρθρο 21 ορίζει ότι οι συσκευασίες αυγών δεν μπορούν να φέρουν καμιά άλλη ένδειξη πλην των προβλεπομένων από τον κανονισμό αυτό. Εξάλλου, οι ενδείξεις ως προς τη μέθοδο παραγωγής και την προέλευση των αυγών δεν μπορούν να αναγράφονται παρά μόνον αν τηρούνται οι διατάξεις που θεσπίζονται σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπει το άρθρο 17 του κανονισμού 2771/75 του Συμβουλίου, της 29ης Οκτωβρίου 1975, περί κοινής οργανώσεως αγοράς στον τομέα των αυγών (ΕΕ ειδ. έκδ. 03/014, σ. 46). Κατά το College van Beroep, οι ενδείξεις « scharrelei » και « scharreleieren » μπορεί να εμπίπτουν στον προαναφερόμενο περιορισμό του κοινοτικού δικαίου. Θεωρώντας ότι για την πειθαρχική διαδικασία ήταν αναγκαία η ερμηνεία της εν λόγω κοινοτικής κανονιστικής ρυθμίσεως, το College van Beroep έκρινε αναγκαίο να υποβάλει στο Δικαστήριο το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα:

« Έχει ο κανονισμός (ΕΟΚ) 2772/75 του Συμβουλίου την έννοια ότι οι εθνικές διατάξεις που επιτρέπουν και προστατεύουν τη σήμανση των αυγών ή της συσκευασίας τους με την ένδειξη " scharrelei " ή " scharreleieren " (εξυπακούεται βέβαια ότι απαγορεύεται η χρήση της ένδειξης αυτής όταν δεν συντρέχουν ορισμένες προϋποθέσεις που αφορούν εν μέρει τις γεωργικές εκμεταλλεύσεις στις οποίες παράγονται τα αυγά και εν μέρει τις όρνιθες που γεννούν τα αυγά αυτά) είναι ασυμβίβαστες με τον κανονισμό αυτό, εφόσον δεν έχουν θεσπιστεί κατά τη διαδικασία που προβλέπει το άρθρο 17 του κανονισμού (ΕΟΚ) 2771/75 του Συμβουλίου κοινοτικές διατάξεις σχετικά με την ένδειξη αυτή; »

8 Η ολλανδική κυβέρνηση θεωρεί ότι η εν λόγω ολλανδική κανονιστική ρύθμιση, αφενός, αποτελεί κίνητρο για καλύτερες συνθήκες εκτροφής των ορνίθων και, αφετέρου, επιβάλλει ελάχιστους μόνο περιορισμούς στην παραγωγή και εμπορία των αυγών, ενώ παρέχει στους καταναλωτές ακριβείς πληροφορίες ως προς την προέλευση των αυγών. Η ένδειξη « scharrelei » επί των αυγών και της συσκευασίας τους, επιτρεπόμενη και προστατευόμενη από τον οργανισμό, αποτελεί σήμα επίσημου ελέγχου. Το σήμα αυτό ελέγχου προστατεύεται από το άρθρο 6 β της Συμβάσεως της Ενώσεως των Παρισίων περί της προστασίας της βιομηχανικής ιδιοκτησίας, της 20ής Μαρτίου 1883.

9 Η ολλανδική κυβέρνηση θεωρεί εξάλλου ότι η εν λόγω κανονιστική ρύθμιση δικαιολογείται από λόγους που αναφέρει το άρθρο 36 της Συνθήκης, κυρίως από λόγους προστασίας της υγείας, της ζωής των ζώων και της βιομηχανικής ιδιοκτησίας.

10 Εξάλλου, όσον αφορά την περίοδο πρίν από την 1η Δεκεμβρίου 1984, η ολλανδική κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι οι κανονισμοί 2771/75 και 2772/75 δεν είχαν αφαιρέσει από τα κράτη μέλη την αρμοδιότητά τους να θεσπίζουν κανόνες σχετικούς με θέματα εντελώς διαφορετικά από εκείνα τα οποία είχαν ρυθμιστεί από την κοινή οργάνωση αγορών στον τομέα των αυγών. Τα κράτη μέλη, ελλείψει κοινοτικών διατάξεων ως προς τις συνθήκες εκτροφής των ορνίθων και τις ενδείξεις ως προς τις συνθήκες αυτές που να αναγράφονται στα αυγά ή στη συσκευασία τους, μπορούσαν επομένως να θεσπίζουν και να διατηρούν σε ισχύ κανονιστικές ρυθμίσεις όπως αυτή για την οποία γίνεται λόγος. Προσθέτει ότι το σήμα ελέγχου του οργανισμού μπορεί να συγκριθεί με το συλλογικό εμπορικό σήμα, το οποίο επιτρέπεται δυνάμει του άρθρου 18 του κανονισμού 2772/75.

11 Όσον αφορά την περίοδο που αρχίζει την 1η Δεκεμβρίου 1984, η ολλανδική κυβέρνηση αναφέρεται στις τροποποιήσεις που επέφεραν στον κανονισμό 2772/75

και στην εφαρμογή του ο κανονισμός 1831/84 του Συμβουλίου, της 19ης Ιουνίου 1984, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2772/75 περί ορισμένων προδιαγραφών εμπορίας που εφαρμόζονται στα αυγά (ΕΕ L 172, σ. 2), ο κανονισμός 3341/84 του Συμβουλίου, της 28ης Νοεμβρίου 1984, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2772/75, σχετικά με ορισμένες προδιαγραφές εμπορίας που εφαρμόζονται στα αυγά και για την πρόβλεψη ιδιαιτέρων διατάξεων για την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1831/84 (ΕΕ L 312, σ. 7), και ο κανονισμός 1943/85 της Επιτροπής, της 12ης Ιουλίου 1985, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 95/69, όσον αφορά ορισμένες προδιαγραφές εμπορίας που εφαρμόζονται στα αυγά (ΕΕ L 181, σ. 34). Με τις τροποποιήσεις αυτές ο κοινοτικός νομοθέτης επέτρεψε την αναγραφή των ενδείξεων « scharrelei » και « scharreleieren » στα αυγά και στις συσκευασίες τους. Από τότε, η αρμοδιότητα θεσπίσεως διατάξεων σχετικών με την ένδειξη των μεθόδων παραγωγής στα αυγά και στη συσκευασία των αυγών έχει καταστεί κοινοτική αρμοδιότητα. Από αυτό η ολλανδική κυβέρνηση συνάγει το συμπέρασμα ότι το εθνικό σύστημα μπορούσε να παραμείνει σε ισχύ μέχρι την έναρξη ισχύος των εν λόγω τροποποιήσεων.

12 Η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι τα άρθρα 15 και 21 του κανονισμού 2772/75 ορίζουν, χωρίς κανένα περιορισμό, ότι τα αυγά και οι συσκευασίες τους δεν μπορούν να φέρουν καμιά σήμανση ή ένδειξη εκτός από εκείνες που προβλέπει ο κανονισμός. Η ένδειξη « scharreleieren », που απευθύνεται στον καταναλωτή και έχει επίπτωση στον ανταγωνισμό και στις εμπορικές συναλλαγές, επιτράπηκε από τον κοινοτικό νομοθέτη μόνον αφού οι ενδείξεις και ο τρόπος εκτροφής που υποδηλώνουν είχαν καθοριστεί με κοινοτικές διατάξεις, αυτό δε πραγματοποιήθηκε με τον κανονισμό 1943/85. Επομένως, το ζήτημα που ρυθμίζεται με την ολλανδική κανονιστική ρύθμιση εμπίπτει στην αρμοδιότητα της Κοινότητας. Ούτε άλλωστε το επιχείρημα ότι ο καταναλωτής αυγών ορνίθων από εκτροφή εδάφους πρέπει να προστατεύεται από ενδεχόμενες απάτες αρκεί για να εξαιρεθούν οι εθνικές διατάξεις από την εφαρμογή του κανονισμού 2772/75.

13 Όσον αφορά το ζήτημα αν η ένδειξη « scharreleieren » μπορεί να θεωρηθεί ως εμπορικό σήμα, η Επιτροπή έχει τη γνώμη ότι η ένδειξη αυτή συνιστά ειδική ονομασία που δείχνει ότι τα αυγά που φέρουν την ονομασία αυτή δεν έχουν παραχθεί σε συστοιχίες. Επομένως, η ονομασία αυτή δεν μπορεί καθαυτή να θεωρηθεί ως το εμπορικό σήμα μιας ή περισσοτέρων επιχειρήσεων.

14 Πρέπει προεισαγωγικά να υπογραμμιστεί ότι το Δικαστήριο δεν είναι αρμόδιο να αποφανθεί επί του ζητήματος που ανέκυψε κατά την έγγραφη και προφορική διαδικασία αν οι ενδείξεις « scharrelei » ή « scharreleieren » που αναγράφονται στα αυγά ή στις συσκευασίες τους αποτελούν σήμα επιχειρήσεως ή εμπορικό σήμα κατά την

έννοια του άρθρου 11, παράγραφος 1, στοιχείο στ), του κανονισμού 2772/75 ή αν προστατεύονται από τη Σύμβαση της Ενώσεως των Παρισίων περί προστασίας της βιομηχανικής ιδιοκτησίας. Πάντως, πρέπει να διασαφηνιστεί ότι με τους όρους « σήμα επιχειρήσεως » και « εμπορικό σήμα » που αναφέρονται στο άρθρο 11, παράγραφος 1, στοιχείο στ), δεν νοούνται ούτε τα διακριτικά γνωρίσματα που δείχνουν τη συμφωνία προς ορισμένους κανόνες εμπορίας χωρίς να κάνουν καμιά διάκριση μεταξύ των επιχειρήσεων που εμπορεύονται τα αυγά, ούτε οι ενδείξεις ως προς τον τρόπο εκτροφής των ορνίθων και παραγωγής των αυγών ή τις συνθήκες υπό τις οποίες οι όρνιθες γέννησαν τα αυγά, εφόσον και πάλι δεν γίνεται καμιά διάκριση μεταξύ των επιχειρήσεων.

15 Με το υποβληθέν ερώτημα ερωτάται ουσιαστικά αν ο κανονισμός 2772/75 του Συμβουλίου, όπως ίσχυε πρίν από τις τροποποιήσεις που επέφεραν οι κανονισμοί 1831/84 και 3341/84 του Συμβουλίου, έχει την έννοια ότι αντίκεινται στις διατάξεις του οι εθνικές διατάξεις που επιτρέπουν και προστατεύουν την αναγραφή των ενδείξεων « scharrelei » ή « scharreleieren » τα αυγά και στις συσκευασίες τους.

16 Προκειμένου να δοθεί απάντηση στο εν λόγω ερώτημα, πρέπει να υπομνησθεί ότι ο κανονισμός 2771/75 του Συμβουλίου, που κωδικοποίησε τις θεμελιώδεις διατάξεις που αφορούν την οργάνωση αγορών στον τομέα των αυγών, ορίζει στο άρθρο 2, παράγραφος 2, ότι θεσπίζονται προδιαγραφές εμπορίας για τα αυγά.

17 Ο κανονισμός 2772/75, όπως ίσχυε κατά το χρόνο των περιστατικών, δηλαδή το πρώτο τρίμηνο του έτους 1983, εκτιμώντας « ότι ο κανονισμός 2771/75 προβλέπει τον καθορισμό προδιαγραφών οι οποίες δύνανται να αφορούν ιδίως την κατάταξη κατά κατηγορία ποιότητος και βάρους, τη συσκευασία... την παρουσίαση και τη σήμανση των προϊόντων του τομέως των αυγών » (πρώτη αιτιολογική σκέψη), απαριθμεί στα άρθρα 11 και 12 τα διακριτικά σήματα που μπορούν να τεθούν στα αυγά. Το άρθρο 15 ορίζει ότι « τα αυγά δεν επιτρέπεται να φέρουν οποιαδήποτε άλλη ένδειξη εκτός των προβλεπομένων από τον παρόντα κανονισμό », δηλαδή εκείνων που απαριθμούνται στο άρθρο 11 και 12. Τέλος, από τις αιτιολογικές σκέψεις 12 και 15 του κανονισμού 2772/75 πρέπει να συναχθεί ότι, αφενός, η σήμανση έχει ως σκοπό να παρέχει τη δυνατότητα στον καταναλωτή να διακρίνει τα αυγά διαφόρων κατηγοριών, αφετέρου όμως, ότι οποιαδήποτε άλλη σήμανση εκτός της επιτρεπόμενης από τον κανονισμό « θα ήταν δυνατό να επηρεάζει τις συνθήκες συναλλαγών εντός της Κοινότητος ».

18 Όσον αφορά τις συσκευασίες των αυγών, τα άρθρα 17 και 18 του κανονισμού 2772/75, όπως ίσχυαν κατά το πρώτο τρίμηνο του έτους 1983, απαριθμούν τις ενδεί-

ξεις που μπορούν να τίθενται στις συσκευασίες, το δε άρθρο 21 ορίζει ότι « οι συσκευασίες δεν δύνανται να φέρουν οποιαδήποτε άλλη ένδειξη πλήν των προβλεπομένων στον παρόντα κανονισμό ».

19 Από αυτό έπεται ότι αντέκειντο στον κανονισμό 2772/75, όπως ίσχυε κατά τον κρίσιμο χρόνο, οι εθνικοί κανόνες που επέτρεπαν και προστάτευαν την αναγραφή διακριτικού σήματος στα αυγά ή ενδείξεως στις συσκευασίες που υποδήλωναν ορισμένη μέθοδο παραγωγής των αυγών ή τις συνθήκες υπό τις οποίες οι όρνιθες είχαν γεννήσει τα αυγά αυτά.

20 Σχετικά, η ολλανδική κυβέρνηση θεωρεί ότι, εφόσον δεν υπήρχαν κοινοτικές διατάξεις που να ρυθμίζουν τις συνθήκες εκτροφής των ορνίθων και τις σχετικές ενδείξεις που μπορούσαν ή έπρεπε να τίθενται στα αυγά ή στις συσκευασίες τους, τα κράτη μέλη μπορούσαν να θεσπίσουν και να διατηρήσουν σε ισχύ κανονιστικές ρυθμίσεις όπως η επίδικη ολλανδική κανονιστική ρύθμιση.

21 Η άποψη αυτή δεν μπορεί να γίνει δεκτή. Από την πάγια νομολογία του Δικαστηρίου προκύπτει ότι, εφόσον η Κοινότητα εξέδωσε κανονισμούς περί δημιουργίας κοινής οργανώσεως αγοράς σε ορισμένο τομέα, τα κράτη μέλη υποχρεούνται να απέχουν από κάθε μέτρο ικανό να εισαγάγει εξαιρέσεις στην κοινή οργάνωση ή να τη θίξει (απόφαση της 26ας Ιουνίου 1979, Pigs and Bacon κατά Επιτροπής, 177/78, Jurispr. σ. 2161). Ο κανονισμός 2772/75 απαγορεύει στα κράτη μέλη, με τα άρθρα 15 και 21, να θεσπίσουν οποιαδήποτε κανονιστική ρύθμιση που να επιτρέπει την αναγραφή διακριτικού σήματος ή ενδείξεως στα αυγά και στις συσκευασίες τους εκτός εκείνων που προβλέπει ο ίδιος ο κανονισμός 2772/75. Χωρίς να χρειάζεται να αποφανθεί το Δικαστήριο επί του ζητήματος αν τα κράτη μέλη — μετά τη θέσπιση της κανονιστικής ρυθμίσεως περί της κοινής οργανώσεως αγορών στον τομέα των αυγών — διατήρησαν την εξουσία να θεσπίζουν κανόνες περί των συνθηκών εκτροφής των ορνίθων, αναμφίβολα προκύπτει από τον εν λόγω κανονισμό ότι τα κράτη μέλη δεν είχαν πλέον καμιά εξουσία ως προς τις ενδείξεις τις σχετικές με τις συνθήκες αυτές που τίθενται στα αυγά και στις συσκευασίες τους.

22 Όσον αφορά την άποψη της ολλανδικής κυβερνήσεως ότι το ολλανδικό σύστημα αποτέλεσε το πρότυπο των διατάξεων που θέσπισε η Επιτροπή με τον κανονισμό 1943/85 και ότι επομένως η ολλανδική κανονιστική ρύθμιση νομιμοποιήθηκε αναδρομικά από τον κοινοτικό νομοθέτη, η άποψη αυτή πρέπει επίσης να απορριφθεί.

23 Είναι ακριβές ότι το Συμβούλιο, με τον κανονισμό 1831/84, επέτρεψε τις ενδείξεις στις συσκευασίες ως προς τον τρόπο εκτροφής των ορνίθων και την προέλευση των αυγών, σύμφωνα με τους κανόνες που καθορίζονται κατά τη διαδικασία που προβλέπει το άρθρο 17 του κανονισμού 2771/75 (άρθρο 1, παράγραφος 5). Κατ' εφαρμογή της διάταξης αυτής και ενόψει του ότι το άρθρο 21, στοιχείο γ), του κανονισμού 2772/75, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 1831/84, ορίζει ότι ενδείξεις ως προς τον τρόπο εκτροφής και την προέλευση των αυγών μπορούν να χρησιμοποιούνται μόνο σύμφωνα με κανόνες που θεσπίζονται σε κοινοτικό επίπεδο, ο κανονισμός 1943/85 της Επιτροπής επιτρέπει πράγματι την αναγραφή της ένδειξης « scharreleieren » στις συσκευασίες των αυγών. Πάντως, από την τέταρτη αιτιολογική σκέψη του προαναφερθέντος κανονισμού 1943/85, καθώς και από τις εξηγήσεις που έδωσε η Επιτροπή με τις γραπτές και προφορικές της παρατηρήσεις, προκύπτει ότι οι τροποποιήσεις αυτές κατέστησαν δυνατές μόνο μετά την ενοποίηση σε κοινοτικό επίπεδο των ενδείξεων ως προς το σύστημα παραγωγής και την προέλευση των αυγών. Υπό τις περιστάσεις αυτές, το γεγονός ότι ορισμένα σημεία μιας εθνικής κανονιστικής ρυθμίσεως ανευρίσκονται στον κανονισμό 1943/85 δεν μπορεί να νομιμοποιήσει αναδρομικά την εν λόγω κανονιστική ρύθμιση που θεσπίστηκε κατά παράβαση του κοινοτικού δικαίου.

24 Κατόπιν όλων αυτών των σκέψεων, στο υποβληθέν από το εθνικό δικαστήριο ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι ο κανονισμός 2772/75, όπως ίσχυε πριν από τις τροποποιήσεις που επέφεραν οι κανονισμοί 1831/84 και 3341/84 του Συμβουλίου, έχει την έννοια ότι αντίκεινται στις διατάξεις του οι εθνικές διατάξεις που επιτρέπουν και προστατεύουν την αναγραφή των ενδείξεων « scharrelei » ή « scharreleieren » στα αυγά ή στις συσκευασίες τους.

Επί των δικαστικών εξόδων

25 Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν η ολλανδική κυβέρνηση και η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, που υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, δεν αποδίδονται. Δεδομένου ότι η διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης το χαρακτήρα παρεμπίπτοντος, που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων.

Για τους λόγους αυτούς

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (δεύτερο τμήμα)

αποφασίζει:

Ο κανονισμός 2772/75, όπως ίσχυε πριν από τις τροποποιήσεις που επέφεραν οι κανονισμοί 1831/84 και 3341/84 του Συμβουλίου, έχει την έννοια ότι αντίκεινται στις διατάξεις του οι εθνικές διατάξεις που επιτρέπουν και προστατεύουν την αναγραφή των ενδείξεων « scharrelei » ή « scharreleieren » στα αυγά ή στις συσκευασίες τους.

Bahlmann Due Schockweiler

Δημοσιεύτηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 25 Ιουνίου 1986.

Ο γραμματέας

P. Heim

Ο πρόεδρος του δεύτερου τμήματος

K. Bahlmann